

Norske Landmænd,

udgivet af J. Schrøder.

N° 13.

Lørdagen den 26de Marts 1853.

3^{ie} Marg.

Indhold.

Om Agerjordens Sparbedelse til høj Bæstkræft, og om den første Betingelse derfor: Et forbedret Kreatursfel. — En agrikulturhistorisk Reise. — Om Opbevaring af Eg. — Inden- og udenlandske Efterretninger.

Om Agerjordens Sparbedelse til høj Bæstkræft og om den første Betingelse derfor: Et forbedret Kreatursfel.

(Af svensk Agronom Gebendahl.)

(Slutning fra No. 12.)

Uallige Forsøg ere blevne anstillede for at naa dette Maal. Ved at maale og veie Dyrenes Foder og hvad de have kastet af sig har Landmanden indhøstet sine Erfaringer ved praktisk Vel. Haand i Haand med ham har Kemikeren ad videnskabelig Vej søgt ad at finde den mest økonomiske Fodringsmaade. Meget er derved naaet, men der staar endnu meget tilbage at finde.

Det kunde synes som om der ikke burde udkomme Uligheder i Resultater ved disse Undersøgelser, efterdi Naturen altid følger samme Love. Men der opstaar alligevel Uoverensstemmelser, og disse komme af de mange ulige Forholde, hvorunder Stoffene ere frembragte og — maasse findes der ogsaa meget skjult, som Skaberens har lagt udenfor Grændserne for Menneskaandens Forsøininger.

Jordbrugeren kan dog ikke i Forening med sine praktiske Foretagender slyskætte sig med saadanne Undersøgelser ad videnskabelig Vej. Han gaar derimod praktisk frem med Prøvefodringer, udforte med forskjellige Forholde mellem Langfoder, Mel og Rodfrugter, og skulde det saa hælde, at Dyrene ei fordøiede Melet og Langfodret vel, fordi de fik en forliden Mængde saftige Foderstoffer, eller tværtom, saa opstaar ganske vist Tab derved. Men dette Tab er blot tilfældigt; thi de Stoffe, som under Forsøget ei forvandles til Mælk, findes — naar Dyrenes Legeme er i Orden — igjen i Gjødselen i Form af Plantenæringsstoffer, hvilke ikke give Guanoen efter i Cyne til mere vedvarende at gjødsle Jorden.

Ved Hjælp af Prøvemelkninger, Gløbe- og Mælkemaalere, undersøges Kjørnens økonomiske Værd. Hovedsagen ved disse Forsøg er allsaa at udfinde hvilke Kjøer der betale Fodret bedst.

Men Dommen maa i saa Henseende ikke kaldes for tidligt; thi Erfaring har vist, at Kjøer, som i lang Tid — eller maasse bestandig — ere blevne holdt magre, ikke faa Legemet i rigtig Orden eller som man gjerne udtrykker ikke komme op i Mælk for eet Aar er gaaet. Forøvrigt kan en Kjø, som giver en mindre Mængde Mælk, betale Fodret ligesaa godt som nogen af de mere høimælkende, naar nemlig Melken er federe eller indeholder mere Smør og Stofstof.

Eiendomme, som ligge saaledes til, at de kunne drive Mælkhandel, bør naturligvis benytte sig af denne Fordel, hvormed sammenlignelsesvis ringe Besvær er forbunden.

De fleste Eiendomme savne dog denne Fordel, og ere derfor nødsagede til at omdanne Mælken til saadanne Produkter, som taale langvejs Transport, og det gjælder da at skaffe Produkter, som ere let afsættelige med Gevinst. Kunde man altid vinde paa Sodmælksoft, saa behøvedes intet kostbart Meieri anlæg. Dette Produkt har ikke stadigt lønnet sig, hvorimod Smør og Ost, afstummet Mælk nu i mange Aar har betalt Melken bedre, fordi Prisen paa finere Smør har været og fremdeles er høj.

Fordringerne til disse Produkters Godhed ere tilmed langt større nu end før, saa at duelige Meieribestyrere maa anstafes, og en middelstor Eiendom kan ikke vel bære de ved et saadant Meieri forbundne Omkostninger.

En Udvei tror man at have i at lade det samme Personale, som har med den indre Husbestyrelse at gjøre, ogsaa overtage Meieriarbejderne; men dertager man Feil. Den høist mulige Netto udkommer ikke ved denne Ordning, og der gives desuden flere andre Aarsager til at disse to Husholdninger bør være aldeles adskilte.

En enkelt Gaard kan som sagt ikke bære samtlige Meieriomkostninger, hvad enten Meieristen er der for Løn eller som Forpagter; men naar flere Eiendomme forenede sig om at tage samme Meierist helst som Forpagter, vilde hver enkelt Eiendom faa langt mere i Forpagtning pr. Ko. (Dette Forhold er som bekjendt nu indført i enkelte Egne af Norge, hvor Schweitzere i Fællesskab have overtaget flere fra hinanden liggende Klostalbe.) I Sverige indførtes dette Forpagtersystem først i Halland og har siden spredt sig over en stor Del af det sydlige Sverige. Forpagteren giver der en vis Sum for hver Ko, men For-

pagtningen adskiller sig deri fra vore, at Fodret, saavel for Sommer som Vinter bestemmes en Gang for alle med en proportioneret Andel af Slaattelands Græs og Høaffastning samt af Korn fra et vist Areal Ager.

Det maa interessere de norske Landmænd at høre, hvorledes Svenskerne have indrettet sig med sine Meieriforpagtere, og vi hidsette derfor en detailleret Forpagtningskontrakt fra en Eiendom i Nordre Halland.

Forpagtningskontrakt for en Kostald.

Undertegnede forforpagter herved til N. N. sin Kostald paa Gaarden N. paa følgende Vilkaar.

- 1) Kostalden overleveres med 40 Kjør med Ret for Eieren til efter Omstændighederne at forøge eller nedsætte dette Antal efter efterstaaende Regler.
- 2) Til Foder for Kjørne fastsættes den aarlige Afgrøde af et vist Areal saavel for Vinter som Sommerfodret, nemlig 10 Maal, hvoraf $8\frac{3}{4}$ Maal Eng og $1\frac{1}{4}$ Maal Ager for hver Ko. Engen leveres saaledes at Halvdelen af Arealet — efter et Antal af 40 Kjør 175 Maal — stages ud af første Aars Klovervold og den anden Halvdel (175 Maal) af tredje Aars Vold, som da hovedsageligen benyttes til Sommerbete. Ageren leveres saaledes. Nærmest Gaarden udmaales af Ager en saakaldet Kaalgaard, som skal indholde 10 Maal. 20 Maal afftages paa Blandfornsjord og 20 Maal paa Havrefjord. Agerens Besaaning, det vil sige selve Baarsæden bekoster Forpagteren, men Eieren leverer Arbejdet saavel med Baararbejdet som ved Slaat, Skur og Trækning. Til Kaallandet afgives Gjødsel fra Kostalden det første Aar, men siden anvendes Gjødsel fra det med Meieriet forbundne Svinehold. Vil Forpagteren dyrke Kødfrugter paa Kaallandet, saa skal Eieren levere Arbejdet ved den første Rensning samt ved Skarifikatorens Kjørsej.
- 3) Kreaturerne Røgt udføres af Fjøsmand, som Eieren lønner, og skal denne være ansvarlig for at Fodret opgives overensstemmende med den i Fjøsset opslaaede Fodringsliste, der er indrettet med Hensyn taget til Marshøstens Udfald. Melkningen udføres af Forpagterens Folk, der ogsaa staa for de øvrige Sysler, Produkternes Bearbejdning, Meieristillet m. m.
- 5) Foruden det ovenfor fastsatte Foder til Kjørne skal Halvdelen af al Havrehalm samt Avner og Høle afgives til Kostalden. Forandres det nærværende Agerbrugssystem, saa indtræder ogsaa Forandring i dette Punkt. Høstfædshalm erholdes efter Behov.
- 5) Til Transport af Fjøsprodukterne holder Forpagteren selv Hest, som fodres af Kjørnes Foderbeholdning; men Korn maa ikke tages til den af Kjørnes Kornbeholdning. Da det ligger i Forpagterens Interesse at holde til sine Læber 2 Heste paa Grund af hans andre Forpagtninger i Egnen, saa til-

lader Eieren, at ogsaa den anden Hest bliver fodret af Kjørnes Halmforraad, men Kornet maa Forpagteren selv skaffe. Med disse Heste lader Forpagteren ogsaa udføre de ved Fjøsset faldende Smaaførsler, saasom Vandkørsel til Kjørne paa Bete, Melkens Transport fra Marken til Gaarden, Kornets Transport til og fra Møllen o. s. v. Forpagteren har fri Maling ved Gaardens Kværn.

- 6) Til Meierilokalets Opvarmning afgiver Eieren 10 Faune Brænde. Dog har Eieren Ret til, naar det falder ham billigere, i Stedet at levere andet Slags Brænde, saasom Kokes.
- 7) Kostalden overtages af Forpagteren den 1ste Oktober dette Aar. Fuldt Inventarium efter derover oprettet Liste medfølger i Forpagtningen og tilsvares ved Fratrædelsen af Forpagteren.
- 8) Eieren udvælger de Kælv han vil paasætte og betaler dem efter gangbar Pris.
- 9) Forpagtningssummen N. N. pr. Ko betales i 4 Terminer om Aaret. Hvis en Ko sygner hen eller dør ved Ulykke, skal en anden Ko indsættes i Stedet eller ogsaa Uddrag i Forpagtningssummen gjøres ved først derefter indtrædende Betalingstermin. Dør en Ko aabenbart af sfjødelses Behandling fra Fjøsfolkens Side, saa betaler Forpagteren Koens halve Værdi.
- 10) Til Sikkerhed for Opfyldelsen af Forpagtningsvilkkaarene stiller Forpagteren Kaution eller indfætter en passende Sum Penge med lovlig Rente i Eierens Bøger og mod dennes Bævis.
- 11) Vil nogen af Parterne stilles, maa Opsigelse ske et halvt Aar i Forveien.

I Begyndelsen fik Eieren ikke 20 Spd. pr. Ko. i Forpagtning, men eftersom Jordens Afkastning steg, forøgedes samtligt baade Kjørnes Antal og Forpagtningssummen. For Diebliffet er den 25 Spd. pr. Ko og vil fremdeles stige. Forpagteren har foruden denne Kostald efter lignende Kontrakter 3 til 4 andre Meierier, som han styrer ved paalidelige Hjelper. De udbringe ham naturligvis tilsammen langt større Fordel end en enkelt, hvorpaa han udelukkende ofrede sin personlige Kraft, vilde gjøre, og Eieren saa samtidigt et langt større Udbytte af den ene Hovedforpagter end saakaldte Forpagtere kunde været i Stand til at byde.

Denne Forpagtningsmaade har flere Fordele end man med første Trefast tænker sig. Eieren har Fordel af at hans Kjør fodres og røgtes med Orden af en Person, som i mange Aar saa godt som udelukkende har sysselsat sig med det mere fuldkomne Melkestel, og Forpagteren interesserer det at Kjørne ordentlig faar det dem tilbedte Foder og Mel; thi hvis noget Foder gaar tabt, er dette mere til Skade for Forpagteren end for Eieren. Naar fremdeles Forpagteren i Overensstemmelse med dette System af mindre givende Jord fordrer et større Areal pr. Ko end af mere høvedet Jord, saa vil dette blive en Spore for Eieren til at bringe sin Jord op i god Stand.

Indtræder et mindre godt Høaar er Eieren ikke saa tvungen til straks at nedsette sin Besætning som naar Vægten ligger til Grund for Hølevensansen. Forpagteren er ligemeget som Eieren interesseret i ved Prøvemønstre at sondre gode Kjør af Besætningen fra de slechte. Ubehagelighederne ved Melkens Bestaffenhed og Maalning er Eieren befriet for.

Ved Bortforpagtningen bør alle Kjør overlades Forpagteren, og Eieren for gangbar eller fastsat Pris betinge sig det nødvendige daglige Kvantum Melk, Ost, og Smør. Derved indspares Omkostningerne med særskilt Kofsel for Husboldningen — foruden flere andre Fordele.

Muligt gives der andre ligesaa gode Maader at ordne sit Kvægstel paa, saa det giver ordentlig Indtægt. Men i hvordan man end indretter sig, maa dog alle være enige deri, at Udbyttet først og fremst beror paa rigelig Fodring. For at tilbringe denne krever Jorden Gjødsel, og denne faaes ikke ved at inddele Jorden i Omgange, men ved at lægge Bind paa Kreaturholdet. Enhver, selv den mindst kyndige Jordbruger, kjender til, at mager Jord fremfor alt behøver Gjødsel for at give Afgrøder. Trangen til Gjødsel formidtes ikke ved at dyrke Jorden efter et Cirkulationssystem; tværtom forøges just Trangen der ved. Cirkulationer, som bære sig selv uden fremmed Gjødsel eller Fodertilfud, eksisterer mere paa Papiret end i Virkeligheden.

Et ordentligt og godt Kreaturstel er den første Hovedbetingelse for Jordbrugerets Opkomst, men det er Overbevisningen om denne Sætnings Sandhed, som desværre de fleste af vore Landmænd endnu ikke har.

En agrifkulturkemist Reise.

(Af Dr. A. Støckhardt.)

(Slutning fra No. 12).

Ogsaa deri ligger en væsentlig Grund til den Kjendsgjerning, at England, der er saa fremragende i Praxis, dog forholdsvis har bidraget saa lidt til Videnskabens Uddannelse og Udvidelse. Man sammenligne blot de Fremstrid, som Kemien har gjort i det sidste Marti, som Videnskab og i sin Anvendelse paa Teknik, Metallurgi, Landvæsen, Fysiologi, Lægevidenskab ic., med de Mænd, som ved deres videnskabelige Forskninger have muliggjort disse Fremstrid, og man vil tydeligt se, hvilken Forrang tyske og franske Kemikere indtage i denne Henseende. Ogsaa af de nyere landøkonomiske Forskninger i England, saa fortjenstfulde og anerkjendelsesværdige de end ere, lide endnu mange mere eller mindre af videnskabelig Principløshed og kunne derfor ikke yde det Udbytte for Videnskab, som man skulde have ventet af den anvendte Tid og Kraft. For at undgaa Misforstaaelse siger jeg endnu engang

udtryffeligt, at den forønskede Videnskabelighed ikke skal have Hensyn til den derpaa anvendte Methode. For praktisk kan let blive upraktisk. Jo videnskabeligere kemist-landøkonomiske Forsøg anordnes og gennemføres, desto større og almindeligere vil altid den Nytte være for Praxis og Videnskab, som man kan vente sig deraf.

En særegen landøkonomisk Undervisningsanstalts Grundlæggelse i England maa altsaa ansees som et gløbeligt Tegns paa Fremstrid, især da dens Organisation viser, at Grundvidenskabernes Betydning for den landøkonomiske Uddannelse er rigtig erkjendt og vurderet. Denne oprettedes i Aaret 1845 paa en Grev Bathurst tilhørende Eiendom i Nærheden af Cirencester for en Landmandsforenings Regning. Anstaltens Hovedbygning har en Længde af 180 Fod og ligger i Cirencester-Park; i Stueetagen findes en stor Spisefal, Læseværelse, Bibliothek og kemist Laboratorium; i første Etage Auditorierne, Samlinger og Boliger for nogle Lærere, i anden Etage Eleverne Boliger og Sovesale; desuden er en sær egen Kirke bygget, der rummer 200 Studerende. En Direktør eller Principal vaager i Forbindelse med et Bestyrelsesraad over de Unges Undervisning og Privatliv og har den Forpligtelse, fra Tid til anden at underrette Forældrene om deres Opførelse og Fremgang. Det var indført 2aarige Kursus, men man har seet sig nødsaget til at forandre det saaledes, at alle Hovedsag kunne høres i Løbet af et eneste Aar, da Erfaring havde vist, at mange unge Landmænd ikke kunde eller vilde anvende længere Tid paa det theoretiske Studium.

Lærerpersonalet bestaar af Forstanderen, en Lærer i Geologi, Zoologi og Botanik, en i Mathematisk Landmaaling og Bygningskunst, en i Dyrkædekunst og to Lærere i Kemi og kemiske Dvsler, et nyt Bevis for den overveiede Betydning man tillægger det kemiske Studium for Landmandens Uddannelse. Undervisning i Landvæsenis meddeltes især praktisk ved Forvalteren for den til Anstalten hørende Farm. Denne Gaard har omtrent 500 Tdr. Land, som drives dels efter Firs- og Femmarksdriften, dels i 3 Dele (Turnips, Bonner, Hvede). Man finder her alle de ovenfor nævnte Indretninger og Forbedringer, som karakterisere en intelligent og intensiv engelsk Driftsmaade (Dampmaskine, Indretning til Staldfodring i smaa Afsluker, tækkede Stalde med Bræddegulv til Faarene ic.), i stor Fuldkommenhed; desforuden en Fabrik for Agerdyrkningsredskaber, et Slagterhus og en Dyrkædeanstalt. Den tidligere Bestemmelse, at Eleverne den halve Dag skulde tage Del i de praktiske Arbejder i Mark og Gaard, har man opgivet, og det er nu overladt til Eleverne selv, om de vilde tage Del i de praktiske Arbejder eller ikke. Flertallet skal ikke gjøre det, og de gjøre vist Ret i, at de hellere anvende deres Tid til grundigt at studere Grundvidenskabene, thi Praktiskere kunne dog een Gang ikke gjøres færdige fra Lærestatterne og skulle det heller ikke. Til Praxis er hele Landmandens senere Livstid bestemt, men den korte Tid, der er helliget til videnskabelig Uddan-

nelse, farer snart forbi, og dog skal det, den giver, strækker til for det hele. Vi! Landmandens Praxis man rette sig efter Naturens uforanderlige Kræfter og Love; jo grundigere derfor en ung Mand gjør sig bekendt med disse Kræfter og Love, desto bedre vil han siden være istand til at blive en fortrinlig, d. e. en rationel Praktiker.

Det kemiske Laboratorium forestaar Johnstons tidligere virksomme Medarbejder, Professor Boelter, og der hersker en stor Deltagelse for denne Undervisningsgenstand, blandt de Studerende, som ogsaa fuldeligt kan tilfredsstilles, da de Kemien indrømmede Værelser ere rummelige og godt indrettede. Men for en Forbindelse mellem den kemiske Forskning og Forsøgene paa Mark og i Stald synes endnu at ligge Hindringer isærlig, idetmindste er den endnu ikke traadt i Kraft.

Opriindelig var Institutet i Cirencester egentlig bestemt for engelske Forpagterjønner; men de have endnu ikke kunnet fatte rigtig Tiltro til Bogvisdom, og derfor benyttes den fortrinnsvis kun af de mere dannede Stænder, som: Godseiere, Kjøbmænd, Embedsmænd, Officerer &c., naar disse Sønnen, ville uddanne sig til Landmænd. Frelvensen tog snart saaledes til, at over 100 Studerende kom sammen, men sank ligesaa hurtigt igjen, næsten til en Ubetydelighed, som det hedder blot paa Grund af et begaaet Misgreb i Valget af en Direktør. Den første Principal var en Praktiker; i hans Sted satte man en Geistlig, og siden den Tid er Deltagelsen igjen i stadig Fremadskriden. Det Naafaldende i, at en Geistlig kaldtes til Direktør for et landøkonomisk Institut, sig naar jeg tilføier, at Institutet i Cirencester tillige har en Realkoles Opgave at udfylde, idet man ogsaa optager 14 Aars og endnu yngre Dreng, som oplæres i de samme Undervisningsgenstande, som hos os drives i Realkolerne.

I Sammenligning med de tyske landøkonomiske Akademier synes den engelske Anstalt rigtig nok i flere Henseender ufuldstændig og ensidig, da Læregjenstande, som Nationaløkonomi, theoretisk, Agerdyrkning og Kvægavl, Fysik, Forstvidenskab, dels ganske oversees, dels foredrages efter en meget indskrænket Maalestok; derimod kunde mange tyske Lærestalter lære af de engelske, og det er paa Tiden, at vise Kemien og de kemiske Forskninger mere Opmærksomhed, end hidtil er skeet. Noget lignende gjælder for andre om Dyrlegekunsten.

Vel er Akademiet i Cirencester den eneste større Dannelsesanstalt, i England, men i den sidste Tid ere ogsaa mindre Instituter oprettede i forskellige Egne, snart med overveieende praktisk Retning, som f. Ex. Agerdyrkningskolen i Dublin, snart med fremherskende Kemi, som den bekendte Agrifkulturfemiske Residits Institut i Kennington ved London. Dernæst maa ogsaa de agrifkulturfemiske Laboratorier, hvoraf de vigtigste alt ere nævned, medregnes som Led af det landøkonomiske Undervisningsvæsen, da de hyppigt benyttes af de unge Landmænd til deres Uddannelse. Men den Omstændighed, at mange, maasse de fleste Landmænd i England, som ville skaffe deres

Sønner en god Fagdannelse, anse Kemien for den første og nødvendige, ofte for den for Praxis ene fornødne Grundvidenskab, bevirker vel tilstrækkeligt, hvor rigtig og klart de selv i deres Ensidighed, have erkjendt den af de fleste tyske Landmænd neppe anede Indflydelse, som denne Videnskab nu og meget mere i Fremtiden formaar at udøve paa det praktiske Landvæsen.

Jeg har ovenfor udtalt den Hensigt under Meddelelserne om agrifkulturfemiske Bestræbelser i England at tilføie noget mere om de saakaldte „kemiske Gjødemidler,“ men overskuer jeg den fast utilbørlige Udstrækning, som disse Reisenoticer uformært have faaet, saa er jeg betænkelig ved at gjøre dem endnu længere og anser det for raadeligere en anden Gang at tage fat paa dette frugtbare Kapitel.

Landøkonomiske Nationalinstitut i Versailles.

Landvæsenet i Frankrig vil, med Undtagelse af det franske Glandern, som drives paa belgisk Maade, ikke have meget belærende for den Fremmede. Derimod har Frankrig i den senere Tid gjort overordentlige Fremskridt med Hensyn til det landøkonomiske Undervisningsvæsen. Her skulle dog kun følge nogle nærmere Noticer om den højeste af de oprettede Anstalter, som repræsenterer en fuldkommen landøkonomisk Høiskole, der tilmed ufridig er den mest storartede Anstalt af den Slags, som hidtil eksisterer. Den befinder sig i en Pavillon foran Slottet i Versailles, som tidligere benyttedes til Marstal og i 2 Etager indeluttes en Mængde af de sjønneste Sale og Lokaler, som dog endnu ikke vare fuldstændig indrettede, da Institutets Nabning først har fundet Sted i det foregaaende Aar (1851). De alt opstillede zoologiske, mineralogiske, kemiske, tekniske Samlinger, saavel som Sale til landøkonomiske Modeller og Maskiner, frembyde en Rigdom og Fuldstændighed, mod hvilken Udstyrelsen af denne Slags tyske Instituter og ligesledes det nylig beskrevne engelske Institut synes meget befædne. Vige rigeligt er der sørget for Lærehjælpe midler som for Lærekrafter, da alene 11 Professorer ere ansatte i de videnskabelige Hovedfag. Som saadanne gjælde: 1) Agrifkulturfemi, 2) praktisk Kemi, 3) Fysik og Meteorologi, 4) Dyrkøfysiologi og Dyrlegekunst, 5) Botanik og Plantefysiologi, 6) Maskinlære og Bygningskunst, 7) Nationaløkonomi og Lovkyndighed, 8) Forstvidenskab, 9) Jordkyndighed og Plantedyrkning, 10) Kvægavl, 11) Tegning. Til dette Personale kommer endnu: en Konservator for Samlingerne, en Bibliothekar, 11 Reprenter og 2 Assistent i Laboratoriet. Et Kursus er toaars, men de Elever, der optages, skulle allerede medbringe de til Bakkalaureatet nødvendige Kundskaber i de fysiske Videnskaber, altsaa være fortrolige med Elementerne af Naturhistorie, Kemi, Fysik, Arithmetik, Geometri &c. Forresten er Undervisningen fri selv for Udlandinge, da samtlige Omkostninger, som beløbe sig til 100,000 Abd., udredes af Staten; denne underholder desuden 40 Elever frit.

Til praktisk Belærelse tjene, foruden en For-

føgsgaard med 45 Eder. Pd. Jord, Grignons 3 Nolsgaarde paa omtrent 1000 Eder. Pd. Andre 1700 Eder. Land ere bestemte til Stovdyrning, Gartneri etc. Af Kvæg alene holdes 16a forskjel- lige Racer i 250 Hove, af Faar 10 Racer, 500 Stkr., 100 Heste etc.

Kemi foredrages af den berømte Kemiker Wurf i Paris. Laboratoriet, som den anden kemiske Professor forestaar, var netop fuldendt; den store Udstrækning, man har givet de kemiske Bærelser, og de betydelige Midler, som man har anvendt paa deres Udstyrelse og Indretning, vise tydeligt nok, at man ogsaa her ventter meget af Agrikulturkemin. Fremtiden maa nu vise, hvad der vil udrettes med disse virkelig overordentlige Midler, som Regjeringen i Erkjendelsen af Nutidens Fordringer har stillet til Landvæsenets Disposition baade i theoretisk og praktisk Henseende. Naar Repræsentanterne for de enkelte videnskabelige Discipliner ved Institutet lige saa godt erkjende deres Opgave som deres Landsmand, Bous-singault, i Ord og Gjerning saa klart og træf-fende har antydet den, saa kan der i kort Tid udrettes Meget og Stort. Mig synes det dog at kunne befrygtes, at den formentlig store Værelse som man pleier at nevne sig af rent videnskabelige Forskninger, i Modstaaing til dem, der ere hen-vendte paa Videnskabens Anvendelse, netop i Frankrig kunne have til Folge, at disse tilside-sættes for hine.

At domme efter det, den nyere franske Lite-ratur byder, og hvad jeg har seet og hørt i Frank-ric, bliver Kemiens dannende og belærende Ind-skydelse i Almindelighed kun lidet anerkjendt og benyttet af Landmændene, endssjønt saa mange udmærkede Kemikere, som Bous-singault, Payen, Dumas, Chevreul o. A. alle bestræbe sig for at gjøre deres Videnskab nyttig for Landvæsenet. Efter min Overbevisning og Erfaring gives der kun een Vej, som hurtigt og sikkert fører til at skaffe videnskabelige Værdomme og Betragtninger Indgang og Tiltro i Livet. Det er den, som man efter Englands Exempel ogsaa i Tyskland almindeligt og med overordentligt Held er slaaet ind paa, nemlig Belærelse ved det levende Ord, ved forstaaelige og forstandige Foredrag. Den, der tror, at der ved skriftlige Udfærdigeller, ved Tidsskrifter og Bøger kan naaes det samme som ved mundtlige Forklaringer, han kjender ikke Pra-ktikerne og Livet, han fornægter Historien, han for-nægter den daglige Erfaring, som han kan gjøre ikke alene i Kirke og Auditorium, men i enhver Stjænkstue, han fornægter den menneskelige Na-tur, hvem der altid vil forekomme lettere og be-hageligere at „høre“, end at „læse.“ Saalænge dette ikke forandrer sig, saa længe vil Ordet be-standig blive virksomere, end det Skrivne eller Trykte, og desto mere i de Kredse af Samfundet, hvori Læsning endnu i Reglen ansees for et Arbejde.

I Frankrig har man ogsaa i den sidste Tid betraadt denne Vej, der allerede i 10 Aar har været anerkjendt i England, som meget nyttig for Landmandens Uddannelse; saaledes holder Pro-

fessor i Girardin i Nouen agrikulturkemiske Fore- drag i de landøkonomiske Foreninger i Norman-diet, og lignende Forholdregler skulle ogsaa for-beredes i andre Egne af Frankrig, og Hensigten er ikke alene at udbrede Kjendskab til Agrikultur-kemi, men ogsaa til andre Grene af Naturviden-skaben, der staa i Forbindelse med Landvæsenet. Bistnok et efterlignelsesværdigt Foretagende, der vil bære gode og rige Frugter. — Ogsaa i en anden Henseende staa Frankrig foran os, nemlig i at gjøre de meinesselige og dyriske Affald fra de større Byer nyttige for Landvæsenet. Paris selv staa i saa Henseende tilbage for Frankrigs større Provindsbyer, da man her endnu tømmer Grub-erne og forvandler Indholdet til Poudrette i Montfaucon og Bondz paa den gamle ufuldkomne, usunde, ukemiske Maade. Derimod findes i de fleste andre af Frankrigs store Byer fortræffelige Indretninger, der opfyldte den tredobbelte Nytte, at tømme Gruberne uden alle Ulemper og aldeles uden Lugt, at Omkostningerne betydeligt formind-skes, og at store Kvantiteter af de frægtigste Gjøv-ningstoffer vindes, som for gik tabte.

Hvor megen Anerkjendelse Kemien nyder blandt de mere dannede Landmænd, kan sees deraf, at i det landøkonomiske Centralfelskab for Frank-ric er en Præsident- og en Sekretærpost lagt i Kemikers Hænder. Begge de berømte Kemikere Chevreul og Payen virke tillige med den bekjendte Landmand, Grev Gasparin og nogle andre Pra-ktikere i Direktoriet for dette Selskab. Herfor taler ogsaa den Omstændighed, at af 28 landøko-nomiske Prisopgørelser i de sidste Aar vare ikke mindre end 9, der alene kunde løses ved Kemien og andre 9, der idetmindste fordrø denne Videns-kabs Medhjælp til sin Løsning.

Om Opbevaring af Æg.

Man har inventeret allehaande Metoder til Bevarelse af Æg; men ingen opfylder Hensigten ganske, og dette kommer rimeligvis deraf, at man enten ikke tilstrækkelig kjender eller er opmærksom paa Hovedårsagen til Æggens Bedærvelse. Det er en bekjendt Sag, at Hønsene i Maaned-erne Mai, Juni og Juli ere mest oplagte til Rugning, og ligesaa, at Æg fra August holde sig bedst; denne sidste Kjendsgjerning har man søgt at forklare derved, at Sommervarmen virker sta-delig paa Æggene, hvilket tilbørlig ogsaa forholder sig saaledes; men i langt højere Grad sta-delig for Æggens Bevaring er Væggvarmen. Det er i denne Henseende en Hovedfeil, naar man ikke passer paa i Tide at fjerne fra Hønsagaarden de Høns, der ville ligge; thi disse benytte enhver Leilighed til at lægge sig paa Æg, og deraf fremmer det væsentlig, at en stor Del af disse ikke lade sig opbevare, medens de, der lægges i August og senere, holde sig bedre, fordi Hønsene have talet Væggelysten. Paa hvilken som helst Maade

man end vil prøve at bevare Æg, der selv for en ganske kort Tid have været belagte, vil man faa en betydelig Del fordervede, ihvorvel de dog i flere Dage holde sig brugelige.

Meddelelsen heraf, som besad en betydelig Hønsesgaard, har allerede i flere Vintere bevaret Hundreder af Æg, uden at endog et eneste er bleven bedærvet, og den, der tagttage nedenstaaende Regler, vil gjøre den samme gunstige Erfaring:

- 1) Læggeredet maa anbringes paa et kjøligt Sted.
  - 2) Liggeløserne maa itide anbringes for sig selv eller ganske fjernes fra Hønsesgaarden, indtil Liggeløsten ganske har lagt sig.
  - 3) Har man en stor Flok, maa Æggene flere Gange daglig hentes ud af Neden, eftersom de lægges.
  - 4) Æggene opbevares i en Kasse, hvis Laag holdes halvaabent og forteres efter Alderen. Kassen maa staa paa et kjøligt, tørt og luftigt Sted.
  - 5) Naar Vinteren kommer, blive Æggene uden nogen Tilstelning opbevarede i aabne Kurve i et Rum, der ikke maa opheedes, men dog være saaledes beliggende, at ingen stærk Kulde kan indtræde.
  - 6) Æggene lægges saaledes i Kurvene, at de ældste komme øverst og de sidst værpede underst. Selvfølgelig maa man ved Benyttelsen indtage, at de ældste Æg anvendes først.
- Paa denne Maade behandlede og opbevarede kunne Æggene holde sig meget længe og faa ikke den ringeste Bismag, hvilket næsten bestandig er Tilfældet med ellers anbefalede kunstige Opbevarings-Methoder.

I n d l a n d e t.

Christiania. Ved kgl. Resol. af 9de d. M. er det af det til forskellige og uforudsede Udgifter paa Budgettet opførte Beløb tilladt udredt 20 Spd. til Indkjøb af 400 Exemplarer af F. C. Schiblers Skrift, „Hægebog for Almuen, 2det Uplag,“ og 400 Exemplarer af samme Forfatters Skrift „Om Gulerøden og dens Nytte for Landhusholdningen i Norge,“ for efter nærmere Foranstaltning af Departementet for det Indre at uddeles blandt Almuen; 2) er der paa de i kgl. Resol. af 18de April 1846 bestemte Vilkaar tilstaaet Bisper og Mandals Amtskommune et fornyet Bidrag af Statskassen til Amtets Landbrugsskole af indtil 400 Spd. for Aaret fra 19de April 1859 til 19de April 1860; 3) er der tilstaaet Hedemarkens Amt, efter de ved Resol. af 21de December 1844 bestemte Vilkaar, et fornyet Bidrag af Statskassen til Amtets Landbrugsskole af 400 Spd. for Aaret fra 14de April 1859 til samme Datum 1860; 4) er de af det til Landbrugets Fremme bevilgede Midler tilstaaet Akershus Amts Landhusholdningssekskab et Bidrag til Landbrugets Fremme af 150 Spd. under Betingelse af, at Akershus Kommune yder Selskabet et lignende Bidrag.

— Udbyttet af det nu tilsendte Baarsildskifte anslaaes efter Opgave fra Opsynschefen til ialt 560,000 Tønder. Naar man uddrager Middeltallet af de til forskellige Tider noterede Priser, det vil være 1 Spd. 104 f pr. Tønde, saa vil det til Not- og Garnstykke udbetalte Beløb, — for ikke at gaa for høit beregnet efter 500,000 Tønder — udgjøre noget over ½ Million Spd.

Fra Losotifskiftets Opsynschef har man ligeledes gunstige Beretninger. Ifølge disse er der neppe Tvivl om, at der i Ost- og Vestkysten indtil denne Tid er fiskeet ialfald ligesaa meget og rimeligvis endel mere, end det samlede Udbytte forrige Vinter udgjorde. Som en Følge af, at en usædvanlig Mængde Kjøbere have indfundet sig, og af Frygt for, at Finsmarksstiftet ligesom forrige Aar skal staa feil, holder Fiskeprisen sig temmelig høi, sædvanlig 4½ Spd.

— Kirkekommisjonen, der har været samlet i henz ved 3 Uger, har ifølge Aftenbladet hidtil mest været beskæftiget med at blive enig om den Orden, hvori de den forelagte Gjenstand skal tages under Behandling. Efterat være kommen til Enighed herom, skal den allerede have fattet en vigtig Beslutning, idet den er kommen til det Resultat, at tilraade Ophævelse af Evang til Konfirmation.

Fra Kongsvinger meddeles med Beklagelse, at omtrent et halvt Snes Personer i de sidste Dage ere udtraadte af Statskirken og have sluttet sig til Lammers's Frimenighed. Man har ligeledes paa disse Kanter havt Besøg af en Mormonudsending; men denne har imidlertid gjort en fattig Host, og overalt blev det nægtet ham at holde Samling.

Fra Stavanger skrives den 14de ds., at Fiskeet nu kan betragtes som sluttet, og at dette Aars Udbytte for Stavangers Vedkommende ikke kan staa under et Middelsaars.

Fra Bergen meddeles en Korrespondence fra Gvindvig, der indeholder den glædelige Tidende, at Silden der er ankommen. „Et glædeligere Ord kan vel ikke høres i et Fiske-distrikt,“ heder det, „og det især, naar denne kjære Gæst har været saa længe borte, at man næsten har opgivet Haabet om mere at faa se den. Efter omtrent 30 Aars Forløb er dette Ord iaar atter hørt i Østren Sulen, i Hæns og paa flere Steder i Gvindvig. I den sidste Uge af Februar har et uuaadeligt rigt Fiske staaet til langs Kysten af dette Præstegjæld, og man skal ikke kunne forestille sig, hvilken overordentlig Glæde dette har frembragt hos Befolkningen. Selv de ældste Folk mindes ikke et saa rigt Fiske, og det vil da ogsaa være en stor Hjælp for mangen fattig Fiskerfamilie. Silden var tilstede i saadan Mængde, at man paa mange Steder ofte flere hundrede Sild af aaben Sø med en Haav eller Kurb eller andet lignende Redskab. Men til den Mængde Sild var der desværre kun saa Kjøbere, og man fik ikke gjort sig det rige Udbytte saa indbringende, som det ellers vilde have været; det var kun nogle faa Fægteladninger, som fulgtes til 4 à 6 Drt pr. Tønde, ja nogle Fiskere, som ikke vidste, hvor de skulde gjøre af deres Fangst, fulgte endog for 36 f pr. Tønde.

Fra Molde berettes, at 3de Postkørsle, hjemmehørende paa Gaarden Kringstad, forulykkede paa deres Tilbagevei fra Kemmen. Man antager, at

Uforsigtighed for endel var Marsag i Mylken, da Veiret ikke skulde have været meget stormende. Den ene af de Fornylkede efterlader sig Kone og Børn; de Dørlige vare ugifte.

Udlandet.

Sverige. Mindet om den Dag, da Sveriges nuværende Statsforfatning blev grundlagt, nemlig Statsomvæltningen 1809, der reddede Landets Uafhængighed, styrkede Gnevældet og bevirkede Grundlæggelsen af den Iovbundne Frihed, fejredes i Stockholm den 13de ds. med stor Høitidelighed. I Fæsten deltog Medborgere af alle Klasser i et Antal af 400 Personer, hvilket Antal vilde have blevet langt større, hvis Lokalet havde kunnet rumme flere.

Deltagerne samlede omtrent Kl. 7 om Aftenen, og begav sig under Drejestrøts høitidelige Festsmarisch til den rigt oplyste og smagfuldt prydede Festsal. I Baggrunden vare de sammenslede svenske, norske og danske Flåge anbragte og i Midten deraf et Transparent, paa hvilket læstes i Blaaf og Guldt paa hvid Grund Ordene: „Den 13de Marts 1809.“

Fæsten begyndte med Indtagelsen af et stumpelt, men vel anrettet Aftensmaal. Om en Stund indfandt sig en Deputation fra Arbejderforeningen, som samtidig var kommen sammen forat fejre Mindet om den 13de Marts 1809, og ønskede at faa Leilighed til at udtrykke sin inderlige og dybe Taknemmelighed for de Mænd, som udførte den Statsomvæltning, der dengang reddede Fædrelandet, og af hvilke Mænd man vidste, at Nogle af de saa efterlevende Veteraner vare her tilstede. Hr. Montgomery, der førte Forsædet, takkede Deputationen for den Dymærksomhed, Arbejderforeningen beviste det her forsamlede Selskab og for den Deltagelse, som den havde udtalt for et dyrebart fædrelandsk Mindet, og bad Deputationen at frembære til Arbejderforeningen Udtrykkene af Selskabets Taknemmelighed.

Efterat Maaltidet var tilende og Væstnerne fremfattede, besteg Alderspræsidenten, Hr. Montgomery, Talerstolen og foreslog med nogle simple og varme Ord en Skaal for H. Maj. Kongen og det kongelig Hus, hvilkent Skaal blev drukket under levende Hurraaaf. Derpaa istemtes Folkesangen. Den næste Skaal blev udbragt af Hr. August Blanche for Mindet af den 13de Marts 1809, ledsaget af en Skildring af de forskjellige farefulde Stillingen for Upløsningen af Kalmarunionen, efter Carl den 12tes Død og 1809. Denne Tale, der uophørlig blev afbrudt af stormende Bravoraaf, efterfulgtes af en af Kammerherre Cederstrøm udbragt Skaal for 1809 Aars Mænd, hvorpaa en for Anledningen særskilt affattet Sang blev affungen. En Række af Skaaler bleve derefter udbragte, der ledsagedes med Taler og Sange, indtil Fæsten sluttedes omtrent ved Midnat.

England. Ifølge „Times“ vil der i London eller Berlin blive affholdt en Kongres forat udsøve de sydenropæiske Forviklinger og gjenoprette en varig Nøilighed.

— I City i London har der atter været et Me-

formøde, hvort følgende mærkelige Scene indtraf. En ungdommelig Taler, der havde gjort Opfigt ved forskjellige Møder i Hyde-Park, vilde tiltrøds for Lord-Mayoren tiltale Forsamlingen, efterat Mødet var hævet. Lord-Mayoren greb den uregjerlige Taler i Kraven, og skjønt han havde den ene Arm indbunden i et Tørklæde, fastede han ham til Gulvet med den anden. „Denne lille Scene“, siger „Journal des Débats“, „er et tro Billede paa det engelske Samfunds beroligende Forfatning, og de, som finde deres Fornøielse i at fremstille dette som rystet af Chartisterne, kunne være overbeviste om, at Chartisterne ikke ere stærkere i Forhold til dette, end den uregjerlige Taler var det ligeoverfor Lord-Mayoren, og at det ligesom Lord-Mayoren kun behøver den ene Haand forat holde dem i Tomme. — Grev Buols Depesche fordømmes ikke blot af „Times“, men ogsaa af andre Blade, hvoriblandt „Morning Post“ udtaler sig temmelig stærkt mod Østerrigs Fordringer.

Frankrig. „Monitoren“ beretter, at Rusland har fremsat Forslag om, at de 5 Stormagter skulle sammenkalde en Kongres i en neutral Stad forat bilægge de italienske Forviklinger. Frankrig har indvilget heri, og Østerrig skal betingelsesvis ogsaa have givet sit Samtykke til en Kongres. — Prinds Napoleons Udtrædelse af Ministeriet skal være betinget ved de saakaldte Fredsmistres Afstedigelse, paa hvorm han er høiligt forbittret. Efter Nytte vil han dog igjen indtræde i Ministeriet.

— „Monitoren“ indeholder en Artikel mod en Del af Tydskland, hvori det heder: „En Del af Tydskland frembyder et Syn, der bedrover os og sætter os i Forbavselse. Et dunkelt, ubestemt Spørgsmaal dukker pludselig op, som berører de hoieste Interesser. Den franske Regjering ser i den en Gensstand til Prøvelse, Bligt og Marvaagenhed. Frankrig vil med sine Allierede i Europas Interesse gjøre en Ende paa Italiens foruroligende Tilstand, og dog begynder en Del af Tydskland med den ubesindigste Larmen at fremsætte sine Meninger. Paa en stumpel Grundsatning, som Intet kan reiserdiggjøre og som tilbageviser Alt, opvraagne Fordomme, og Mistillid udbreder sig. Etflags Korstog føres af den tydske Presse og enkelte tydske Kamre mod Frankrig. Man anklager Frankrig forat være ærgerrige Planer, forat forberede Erobring, hvortil det ikke trænger. Hvis den franske Regjering ikke var overbevist om, at Herheden af det tydske Folks Handlinger, Grundsatninger og Følelser vilde forkaste disse Beskyldninger som Løgne, saa vilde den føle sig fornærmelse, ja endog finde deri et Angreb paa den franske Politiks Uafhængighed.

Den Bevægelse, som man har fremkaldt betragende et Spørgsmaal i Anledning af Rhinen, en Bevægelse, som ikke truer Tydskland, men som dog interesserer Frankrig som europæisk Magt, vilde være fornærmende, hvis den kunde være alvorlig ment. En stor Nations Liv, ligesom Frankrigs, er ikke indesluttet i sine Landsgrænser, det aabenbarer sig gennem hele Verden ved sinde Handlinger som en national og civiliseret Magt.

Kæseren, der forstær at beherske Fordomme, kunde vente, at man ikke vilde paakalde Fordomme med ham. Hvorledes vilde det have gaaet, hvis

Keiseren ved at bestige Thronen havde været befalet af suverenhederne Anskuelser, af pærelige Grindringer, som man nu kalder illive isjen, forat vække Misstanke mod ham? Istædfor at slutte Forbund med England, istædfor at berolige Europa, vilde han have rystet Europa og gjenopvækket Grindringen om 1815. Hvis Keiseren i Fredstid vilde fornye det første Keiserdommes Krig og Erobringer, saa vilde han fortjene den største Dadel, som nogenstude kan træffe en Regjerings Overhoved. Frankrig gjør dog ikke hele Tyskland ansvarlig for Enkeltets Udsættelser, Ondskab og usle Gyndtalselser. Den patriotiske Tysker, naar han ikke er indtagen af en forudfattet Mening, ved at adskille Pligt fra Fordomme. Tyskland har Intet at frygte af os for sin Uafhængighed, og vi tør vente saamegen retfærdig Besømmelse af vore Henslæter fra Tysklands Side, som vi nære Sympathier for dets Nationalitet. Idet Tyskland viser sig upartist, tjener det Freden. Preussens her begrebet dette. Det har i Wien i Forening med England ladet sit gode Raad høre i det Dialekt, da Oprorer stræbe at opvække Videnskab og forene det tyske Forbund mod os."

I et Skyvebrev, betitlet "Keiseren og Prinds Napoleon," findes den mærkværdige Kjendsgjerning, at Indenrigsministeren har forelåst Keiseren Indberetninger fra Rigets 86 Præfekter om Stemningen blandt Folket, og af disse 86 Præfekter have ikke mindre end 83 erklæret, at Krigsrygterne have foruroliget Befolkningen. Keiseren havde uden tvivl ventet sig et ganske modsat Resultat, og man finder heri en naturlig Forklaring af den fredelige Vending, den franske Politikk i den senere Tid har taget.

Østerrig. Lord Cowley's hemmelighedsfulde Sendelse til Wien belyses nu lidt ved en Cirkulærskrivelse, som Grev Buol har sendt til de østerrigiske Gesandter, hvori det heder, at alle de svævende Spørgsmaal ere blevene behandlede mellem Grev Buol og Lord Cowley, uden at denne har opstillet noget som helst bestemt Forslag. Grev Buol udtaler det smigrende Haab, at Lorden fra sit Ophold i Wien vil medtage en bestemt Overbevisning om den østerrigiske Keisers forsonlige Sindelag, og han tvivler ikke om, at han vil arbejde paa at opretholde Freden, saafremt den franske Keiser skulde ønske at se det gode Forhold mellem Frankrig, og Østerrig vende tilbage. — Monitorens Fredsartikel, som i Begyndelsen gjorde et saa fordelagtigt Indtryk i Wien, betragtes nu som Fordreielser af Sandheden. Rustninger paa-skyndes; et umaadeligt Krigsmaterial er bragt til Braconza, og de tre Armekorps Styrke vil blive 120,000 Mand foruden Reserven. — En anden Note af Grev Buol til den østerrigiske Minister i London, Grev Appony, forsikrer, at Østerrig ikke vil være den Angribende. "Vi ere altfor gjenstrængte af det umaadelige Ansvar for Gud og Mennesker, der vil falde tilbage paa dem, som uden lov-mæssig Grund forstyrre Freden i Europa," heder det, "til at vi ikke skulde sætte den største Pris paa, at en venkæbelig og allieret Magt som Storbritannien maatte være fuldkommen overbevist om vore fredelige Hensigter." Østerrig nærer altsaa ingen fiendtlige Planer mod Piemont, og man kan saaledes antage det som afgjort, at det ikke vil angribe Piemont,

ligesom det ogsaa er vist, at Frankrig holder sig tilbage, saalange Piemont ikke bliver angrebet.

I en Privatbrev fra Wien heder det blandt Andet, at Keiser Frants Joseph paa Hofballet den 28de f. M. i Overværelse af hele det diplomatiske Korps skal have sagt til den pavelige Mintus: "Jeg beder Dem sige hans Hellighed, at han i ethvert Tilfælde og hvad der end hændes, kan stole paa mig."

Schweiz. Det schweisiske Forbundsraad har besluttet i et Cirkulære til de europæiske Magter at erklære, at Schweiz ved en udbrydende Krig vil forsvare dets Neutralitet og Forbundsret med al Kraft. De nødvendige Forberedelser ere overlodte Militær- og Finantsdepartementet at træffe.

Italien. Fra alle Kanter af det nordlige Italien strømme Frivillige til Piemont, hvor de blive organiserede til en særskilt Bataljon. — I de neapolitanske Arsenaler hersker en overordentlig Virksomhed. Regjeringen har befaleet en ny Udstykning af 18,000 Mand til sidst i Mai Maaned.

— Garnisonen i Turin har forladt denne By og er afgaaet til Ticino. Den piemontesiske Fædrelands-kjærlighed er i bestandig Tiltagende. Marquis Mazzoni har paa egen Bekostning oprettet et Feltbatteri, hvilket han vil forære den sardiniske Regjering, og selv det katholske Parti, der hidtil har været mod Krigen, opfordrer nu Ministeriet til at paa-skynde Rustningerne med større Zor.

Den sardiniske Gesandt i London har allerede leiet et Dampskib til at føre Poëris og hans Medskydnings til Genua, hvorfra de skulle begive sig til Turin. Hvorvidt de Alle ville besøge London, er endnu uvist, men i ethvert Tilfælde vilde de sende en Deputation derhen, hvor en Kommitte har dannet sig forat hædre dem ved en offentlig Væresbevisning.

Christiania Kornpriser.

I den landst

Hvede, 3 1/2 a 5 1/2 Spd. Intet solgt.

Rug, 16 1/2 a 17 1/2.

Bog, 11 1/2 a 14 1/2.

Harve 8 a 9 1/2.

Udenlandst

Rug østersøst 4 Spd. a 4 Spd. 12 1/2.

Rug dansk 16 1/2 a 16 1/2 12 1/2.

Byg 2radigt 14 1/2 12 1/2 a 15 1/2.

Erter 4 a 5 Spd.

Hvede 5 Spd. 1 1/2 12 1/2 a 5 1/2 Spd.

Christiania Fiskepriser.

Sild, Kjobmd. 5 1/2 a 6 Spd. pr. Td.

Sild, stor Mtd. 5 a 5 1/2 Spd. pr. Td.

Sild, smaa do. 4 1/2 a 4 7/10 Spd.

Sild, stor Christ. 19 1/2 a 4 1/2 Spd. pr. Td.

Sild, smaa do. 13 1/2 a 14 1/2 12 1/2 pr. Td.

Storsild 4 1/2 12 1/2 a 1 Spd. pr. Bog.

Middelsild 3 1/2 12 1/2 a 4 1/2 pr. Bog.

Smaaet 2 1/2 12 1/2 a 3 1/2 pr. Bog.

Rodstær 6 1/2 12 1/2.

Følgebld til Skilling-Magazinet.

Christiania.

Trykt og forlagt af W. C. Fabritius.